

Datum 15 juli 2025

Nummer 4342

Onderwerp Raadsvoorstel Vaststellen fundamentele herziening verordening jeugdhulp

Portefeuillehouder Wethouder Keus

1. Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit de inhoud inzake Fundamentele herziening verordening jeugdhulp zoals opgenomen in dit raadsvoorstel vast te stellen.

2. Aanleiding

Het huidige jeugdstelsel is vastgelopen. De cijfers zijn helder: een op de zeven kinderen krijgt jeugdhulp en de financiële en maatschappelijke kosten blijven stijgen. Tegelijkertijd voelen veel ouders en kinderen zich door het systeem eerder beoordeeld dan geholpen. Het huidige stelsel is hiermee niet alleen vastgelopen in kosten, maar ook in vertrouwen en effectiviteit.

Het is daarom noodzakelijk anders te kijken naar opvoeden, opgroeien en ontwikkelen in de gemeente. Dit heeft geleid tot het opstellen van het Actieplan Jeugd, waarin het college de koers heeft uitgezet om de jeugdhulp in 2030 te halveren en de pedagogische basis te versterken. Uit onderzoek blijkt (onder andere rapport 'Groeipijn' van deskundigencommissie Van Ark) dat veel jeugdhulp nu wordt ingezet voor het oplossen van sociale, maatschappelijke en/of economische problemen, zoals stress in gezinnen, prestatiedruk en afnemende sociale netwerken. In plaats van jeugdhulp te zien als de oplossing, wil het college deze aanpakken bij de bron.

Een van de middelen om dit te kunnen bereiken is het uitvoeren van actielijn drie uit het actieplan: het fundamenteel herzien van de verordening jeugdhulp. Dit doet het college vanuit een wezenlijk ander perspectief, dat is uitgewerkt in de 7 uitgangspunten Sterkere basis voor jeugd (iBabs 4373). De herziening bouwt voort op het Actieplan Jeugd, de Lokale Educatieve Agenda en sluit aan bij landelijke en regionale ontwikkelingen.

Conform de Participatieverordening Leidschendam-Voorburg 2023 (hierna: Participatieverordening) wordt participatie toegepast op de fundamentele herziening van de verordening jeugdhulp. Via deze startnotitie (raadsvoorstel) neemt het college de gemeenteraad mee in de stappen die hiertoe de komende tijd worden gezet.

Naast de inhoudelijk gewenste aanpassingen is de herziening ook noodzakelijk zodat de verordening in lijn is met de laatste wetswijzigingen en jurisprudentie die ook in de

modelverordening van de VNG zijn opgenomen. Tevens moeten de inhoudelijke doelstellingen die zijn opgenomen in de inkoopstrategie jeugdhulp Haaglanden juridisch worden geborgd in de verordening.

Voor nadere informatie wordt verwezen naar de eerdere iBabs-dossiers:

- 4373 Raadsbrief uitgangspunten Sterkere basis voor jeugd
- 4302 Raadsbrief beantwoorden schriftelijke vragen fracties D66, CDA, GL en PVDA inzake Actieplan Jeugd
- 4202 Raadsbrief vervolg Actieplan Jeugd maart 2025
- 3975 Raadsbrief Actieplan Jeugd
- 3966 Subsidieregeling Sterke pedagogische basis
- 3230 Lokale Educatieve Agenda
- 4180 Inkoopstrategie Jeugdhulp Haaglanden
- 2217 Aanscherping Sociaal Kompas

3. Afwegingen

Op basis van de 7 uitgangspunten Sterkere basis voor jeugd (iBabs 4373) geeft het college vorm aan de nieuwe verordening jeugdhulp. Deze verordening moet bijdragen aan normaliseren en een heldere afbakening van het jeugdhulpaanbod (wat valt wel en niet onder jeugdhulp). Hierdoor kan beter worden gestuurd op de instroom in de jeugdhulp. Zorg blijft beschikbaar voor wie dit echt nodig heeft. Daarnaast wordt in de subsidie- en samenwerkingsrelaties gestuurd op vervangende, laagdrempelige alternatieven voor veel voorkomende jeugdhulp. Bij het vormgeven van de verordening gelden enkele aandachtspunten:

Regionale samenwerking en inkoop

In de regionale samenwerking werken de negen Haaglandengemeenten aan de doorontwikkeling van jeugdhulp. Het college van Leidschendam- Voorburg zet actief in op het vinden van medestanders in de regio voor de beweging die in het actieplan en de uitgangspunten wordt gemaakt. Voor het noodzakelijke zorgaanbod wordt ingezet op beschikbaarheid waarbij de prikkel voor productie en omzet wordt voorkomen. Voor veel voorkomende jeugdhulp wordt ingezet op collectief aanbod en hulpvormen niet meer aanbieden door middel van afbakenen van de jeugdhulpplicht. De gemeenteraad heeft het inkoopkader op 27 mei 2025 vastgesteld.

Lokale pedagogische basis

Op lokaal niveau wordt ingezet op het faciliteren en versterken van de pedagogische basis (zie uitgangspunt 1, iBabs 4373) door onder andere het uitvoeren van het Actieplan Jeugd, de Lokale Educatieve Agenda (LEA) en een herziening van het jongerenwerk, samen met maatschappelijke partners. Ook vanuit de subsidieregeling Sterke pedagogische basis wordt dit gestimuleerd.

Lokale toegang

Op lokaal niveau wordt daarnaast gewerkt aan een toegang tot jeugdhulp die voldoet aan de landelijke eisen: integraal, nabij en met mandaat. Ondersteuningsvragen worden in de toegang

zoveel mogelijk naar 'gewone' hulpbronnen in de pedagogische basis geleid (normaliseren) in plaats van het toekennen van ingekochte jeugdhulpproducten.

Het herzien van de verordening leidt tot het (op termijn) stoppen en afremmen van ondersteuning, om zo ruimte te scheppen voor ondersteuning die beter aansluit bij de menselijke maat en behoeften. In het participatieproces wordt dit verder geconcretiseerd.

4. De financiële gevolgen van het besluit

De fundamenteel herziene verordening jeugdhulp is een middel dat als één van de acties uit het Actieplan Jeugd bijdraagt aan het komen tot een halvering van de jeugdhulp in 2030. Binnen het Actieplan Jeugd zijn geen investeringen gevraagd voor de herziening van de verordening. Zoals al aangegeven in het actieplan kan de aanpassing van de verordening mogelijk leiden tot een toename bij schuldhulpverlening of aanvragen voor de Wmo, als hulp aan het gezin in situaties het meest passend is en in belang van het kind in plaats van jeugdhulp.

5. Hoe zijn inwoners / belanghebbenden betrokken

Participatie

Het doel van de participatie is om samen met een vertegenwoordiging van inwoners en professionals te verkennen wat ervoor nodig is om de gekozen uitgangspunten voor de jeugdhulpverordening in de praktijk toe te passen. De gesprekken geven inzicht in kansen en knelpunten bij de uitvoering en helpen om realistische en werkbare keuzes te maken bij het opstellen van de nieuwe jeugdhulpverordening. Eerder opgehaalde signalen, vanuit onder andere - uit het fundamentele gesprek, het Actieplan Jeugd en de participatietrajecten rond leerlingenvervoer- vormen het vertrekpunt.

De participatie richt zich op jeugdigen, ouders, aanbieders, beleid- en uitvoeringsambtenaren, scholen en sport- en welzijnsorganisaties. Inwoners worden betrokken via een mondelinge participatiebijeenkomst en een formeel inspraakmoment en via de Adviesraad. Daarnaast worden kleinschalige gesprekken georganiseerd met experts binnen het sociaal domein en specifiek rondom het jeugddomein. Deze experts brengen verdiepende kennis en praktijkervaring in, wat helpt om keuzes beter te onderbouwen en de uitvoerbaarheid van beleid te versterken. Daarnaast maken we gebruik van social design om relevante betrokkenen op een andere manier te betrekken. Dit betekent dat we samen met inwoners, professionals en beleidsmakers onderzoeken wat er speelt in de praktijk en hoe het anders kan. Deze aanpak helpt om nieuwe perspectieven en oplossingen te ontwikkelen die écht aansluiten bij de leefwereld van mensen.

Het participatieproces richt zich op de vraag hoe we de toegang tot jeugdhulp goed kunnen organiseren. Daarbij gaat het onder andere om wat jongeren en gezinnen mogen verwachten, wanneer specialistische hulp nodig is, hoe het netwerk van jongeren benut kan worden, hoe we duidelijk beslissen over hulp, en hoe de samenwerking met andere betrokken partijen- zoals onderwijs en huisartsen- het beste vorm krijgt.

Gekozen is voor een combinatie van inwonerparticipatie (adviesraad en bijeenkomst) en formele inspraak volgens de Participatieverordening. In september 2025 vindt de participatiebijeenkomst plaats. Jongeren, ouders, aanbieders, de Adviesraad Sociaal Domein, scholen en sport- en welzijnsorganisaties worden hiervoor uitgenodigd en gevraagd om mee te denken. De aankondiging van de participatiebijeenkomst wordt gedeeld in de Gemeenterubriek in Het Krantje, website en social media. De conceptverordening die na het participatieproces wordt opgesteld ligt 6 weken ter inzage voor schriftelijke inspraak. Reacties worden verwerkt in een nota van zienswijzen.

De raad ontvangt de startnotitie, omdat het college bevoegd is rondom het participatietraject. Voorafgaand aan de behandeling in de commissie Samenleving vindt een informele en beeldvormende raadsessie plaats, waarin raadsleden eigen vragen en signalen uit de samenleving kunnen inbrengen.

Planning

De planning voor het participatieproces en de inspraak op de verordening (met bijbehorende tussenstappen) is als volgt:

Maand	Mijlpaal
September 2025	Participatiebijeenkomst voor jeugdigen, ouders, aanbieders, beleid- en uitvoeringsambtenaren, Adviesraad Sociaal Domein, scholen en sport- en welzijnsorganisaties 23 september vaststellen startnotitie door gemeenteraad
September/ oktober 2025	Gesprekken met experts binnen het sociaal domein Informele raadsessie
November 2025	Opstellen concept verordening
December 2025	Raadsbrief met opbrengsten participatieproces
Q1 2026	Vaststellen eerste conceptverordening jeugdhulp door het college ten behoeve van inspraak
Q1 2026	Conceptverordening ter inzage voor schriftelijke inspraak
Q1 2026	Toesturen eerste concept verordening voor formeel advies aan Adviesraad Sociaal Domein
Q2 2026	Vaststellen tweede concept verordening door het college inclusief inspraakreactie- en verslag en naar gemeenteraad sturen Beelvormende raadsessie
Q3 2026	Bespreken tweede concept verordening inclusief inspraakreactie- en verslag door de commissie Samenleving
Q3 2026	Vaststellen verordening door gemeenteraad

Volgens bovenstaande planning legt het college in het eerste kwartaal van 2026 een eerste concept van de verordening ter inspraak voor aan inwoners, organisaties en de gemeenteraad. De inspraakperiode duurt zes weken en is bedoeld om schriftelijke reacties in te dienen.

Na de inspraakperiode verwerkt het college de reacties en geeft hier zelf ook een reactie op. Als reacties leiden tot een aanpassing in de verordening, dan onderbouwt het college deze met de

gemaakte afwegingen. De definitieve versie van de verordening wordt vervolgens aan de gemeenteraad ter vaststelling aangeboden.

Burgemeester en wethouders van Leidschendam-Voorburg,

R.J. den Haan
secretaris

M.W. Vroom
burgemeester

Documenten behorende bij dit raadvorstel:

4373 Concept raadsbesluit Vaststellen startnotitie fundamentele herziening verordening
jeugdhulp